

Gäller för: Barnhjärtcentrum

Giltig från: 2025-04-22

Innehållsansvar: Thomas Bokemark, (thobo), Överläkare

Giltig till: 2027-04-15

Godkänd av: Cathrine Gatzinsky, (catwi3), Verksamhetschef

Navelkateter-artär och ven

Revideringar i denna version

Genomgående förtydligar.

Syfte

Säkerställa att en god och säker omvårdnad bedrivs i samband med att ett barn har en navelkateter i artär eller ven.

Arbetsbeskrivning

Placering av alla navelkateter

Samtliga navelkateter sätts av neonatolog som måste verifiera kateterläge innan barnet flyttas till BHC. Dock kan katetern under transporten eller av omvårdnadsåtgärder ändra position som då måste kontrolleras.

Placering av navelartärkateter (NAK):

Högt läge: spetsen vid TH8-TH10, alt lågt läge L3-L4. Spetsen får ej ligga i läge L1-L2 pga njurartärvängingar.

Placering av navelvenkateter (NVK):

I höger förmak/övergång mellan IVC och höger förmak. OBS i sidoprojektion att katetern inte ligger i levern. Ibland ligger NVK inte optimalt och kan då inte användas som CVK men som PVK åtminstone i några timmar.

Fixering:

Bred klethäfta runt katetern över suturslynga och knuten. Fixera på buken med klethäfta, skydda huden med Cavidon. Lägg katetern i en liten slynga på buken.

Kontroller/övervakning/skötsel:

- Ha alltid en skodd peang vid patientplatsen. Barnet skall ligga i kuvös naket på rygg eller sida. Uppkoppling med kontinuerlig blodtrycksövervakning med larmfunktioner på.
- Kontroller av cirkulation till nedre extremiteterna. Kontinuerligt personalövervak. Vid cirkulationsproblem stäng omedelbart av droppet och tag kontakt med ansvarig läkare.
- Barnet får vistas uppe i famnen under förutsättning att blodtrycksövervakningen är aktiv med larmfunktion påkopplad (gäller navelartärkateter). Naveln skall vara väl synlig. Barnet får vara uppe i famnen om personalen som befinner sig på rummet är väl insatta och trygga i rutiner kring handhavandet om katetern åker ut.
- Antibiotikaprofylax med i första hand Bensyl-PC och Nebcina. Kontakta neonatolog vid frågor kring dosering. Även om ingen evidens finns för att använda profylax finns ingen evidens heller att det är skadligt och då barn med NAK/NVK behöver opereras inom några dagar ges profylax till samtliga barn med navelkateter.
- NAK/NVK kan sitta en vecka, men målet måste ändå vara att den skall tas bort så snart som möjligt.
- Man kan ge Prostivas i NAK men detta är enbart ett undantag.
- Spoldropp med Heparin ges i NAK, vid samtidig antikoagulation behövs inget Heparin. Inget spoldropp i NVK.
- Blod skall aldrig stå i katetern eller i trevägskran efter provtagning. Spola rent med koksalt. Ett bra tips är försiktig ”pumpspolning” med en 2 ml spruta. Byte av trevägskran skall ske dagligen. Använd då skodd peang så att slangen ej skadas.

Borttagning av kateter:

Iakttag stor försiktighet på grund av blödningsrisk. Läkare skall finnas tillgänglig på avdelningen. Sjuksköterska skall ha medhjälpare då katetern dras. Om man ej får tag i navelroten med peang kan man komprimera med surgicel (blodstillande) eller kompress. Dra katetern långsamt, då hinner blodkärlet dra ihop sig och risken för blödning minskar. Skodd peang skall sitta i minst 20 min. Sjuksköterska skall stanna kvar på rummet.

Kompression av blödande navel sker genom att tryck anbringas omedelbart nedanför naveln riktat uppåt. Påkalla läkare.

Ansvar

Verksamhetschef har det övergripande ansvaret. Vårdenhetschef och avdelningsöverläkare ansvarar för att rutinen är känd och följs på enheten. Sjuksköterska har egenansvar att följa rutin.

Uppföljning, utvärdering och revision

Ansvarig läkare och sjuksköterska ansvarar för att rutinen följs. Medvetet avsteg från rutinen dokumenteras av läkare i Melior om rutinen är kopplad till patient. Övriga orsaker till avsteg från rutinen rapporteras i MedControlPro.

Granskare/arbetsgrupp

Thomas Bokemark, Vårdenhetsöverläkare, Barnhjärtcentrum

Information om handlingen

Handlingstyp: Riktlinje verkställighet

Gäller för: Barnhjärtcentrum

Innehållsansvar: Thomas Bokemark, (thobo), Överläkare

Godkänd av: Cathrine Gatzinsky, (catwi3), Verksamhetschef

Dokument-ID: SU9774-1570060579-280

Version: 7.0

Giltig från: 2025-04-22

Giltig till: 2027-04-15